

Ілля Муромець і Соловей-розбійник (скорочено)

Автор Невідомий

Українська билина

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Якось з міста Мурома, з села Карачарова відважний добрий молодець Ілля Муромець поїхав до Києва. Коли він уже добрався до Чернігова, то побачив, що місто обложили вороги. Ілля на своєму коні витоптав та виколов усіх ворогів. Тоді з міста вийшли люди і попросили героя стати їхнім воеводою. Ілля відмовився і попросив показати йому найпрямішу дорогу до Києва. Чернігівські жителі сказали, що прямою дорогою (а це 500 верст) ніхто не їде, бо там сидить Соловей-розбійник. Тому усі їздять кружним шляхом, який має 1000 верст.

Ілля не налякався, а поїхав прямою дорогою. Не доїжджаючи до чорного болота, до кривої берези, до страшної річки Смородини і хреста Левонидового, Ілля почув солов'їний свист і звірячий крик Соловея-розбійника. Ілля узяв свій лук, натяг тятиву і випустив стрілу в Солов'я-розбійника. Стріла влучила Солов'ю в праве око, і покотився той на сиру землю.

Ілля пристебнув розбійника до правого стремена булатного і повіз до його гнізда. У тому гнізді були три його дочки. Наймолодша побачила, що батька везе якийсь чоловік і наказала зятям Солов'їним, щоб бігли в поле і вбили того чоловіка.

Соловей-розбійник, Одихмантів син, сказав у полі зятям, щоб не вбивали Іллю, а покликали в гніздо, погодували і наділили камінням коштовним. Зяті закликали чоловіка до гнізда Солов'їного. Ілля не послухав їх і поїхав у Київ.

Коли Ілля Муромець прибув до Володимира-князя і розповів, що приїхав прямою дорогою, той не міг повірити, адже всі знали, що від звуків Солов'я люди помирали. Князь вийшов у двір, щоб подивитися на Солов'я-розбійника і наказав йому засвистіти впівсвисту солов'їного і закричати впівкрику звіриного. Соловей-розбійник попросив дати йому вина, щоб набратися сил. Князь дав вина, і Соловей випив, а потім як засвище на весь голос по-солов'їному, як закричить по-звіриному, і зразу ж усі маківки на теремах покривилися, віконця розсипалися, люди у дворі замертво попадали, а Володимир-князь кунічою шубою вкрився.

Ілля Муромець скочив на коня, вивіз Солов'я в чисте поле і відрубав йому голову. І став Ілля Муромець після цього першим багатирем київським.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу